WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 24 marca 2011 r. *

W sprawie T-384/06

IBP Ltd, z siedzibą w Tipton (Zjednoczone Królestwo),

International Building Products France SA, z siedzibą w Sartrouville (Francja),

reprezentowane przez M. Clougha, QC, oraz A. Aldreda, solicitor,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez F. Castilla de la Torrego oraz V. Bottkę, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: angielski.

której przedmiotem jest wniosek o stwierdzenie częściowej nieważności decyzji Komisji C (2006) 4180 z dnia 20 września 2006 r. dotyczącej postępowania na mocy art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F-1/38.121 – Złącza) oraz, tytułem ewentualnym, wniosek o obniżenie kwoty grzywny nałożonej na skarżące w tej decyzji,

SĄD (ósma izba),

w składzie: M.E. Martins Ribeiro, prezes, N. Wahl (sprawozdawca) i A. Dittrich, sędziowie,

sekretarz: T. Weiler, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 lutego 2010 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Na mocy decyzji C (2006) 4180 z dnia 20 września 2006 r. dotyczącej postępowania na mocy art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F-1/38.121 –

Złącza) (streszczenie opublikowane w Dz.U. 2007, L 283, s. 63, zwanej dalej „zaskarżoną decyzją"), Komisja Wspólnot Europejskich stwierdziła, że liczne przedsiębiorstwa naruszyły art. 81 ust. 1 WE i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), uczestnicząc, w różnych okresach mieszczących się pomiędzy dniem 31 grudnia 1988 r. i dniem 1 kwietnia 2004 r., w jednolitym, złożonym i ciągłym naruszeniu wspólnotowych reguł konkurencji, mającym postać szeregu porozumień antykonkurencyjnych i uzgodnionych praktyk na rynku złączy miedzianych i ze stopów miedzi, które obejmowały terytorium EOG. Naruszenie to polegało na ustalaniu cen, uzgadnianiu cenników, upustów i rabatów oraz mechanizmów wprowadzania podwyżek, podziale rynków krajowych i klientów, wymianie innych informacji handlowych, a także na udziale w regularnych spotkaniach i utrzymywaniu innych kontaktów mających na celu ułatwienie naruszenia.

2 Decyzja ta została skierowana m.in. do skarżących – spółek IBP Ltd i International Building Products France SA (zwanej dalej „IBP France").

3 IBP France jest w 100% zależną spółką IBP. Ta ostatnia została założona w 2001 r. przez Oystertec plc w celu nabycia w dniu 23 listopada 2001 r. od spółki Delta plc aktywów dawnej spółki holdingowej IBP (zwanej również IBP Ltd, a następnie przemianowanej na Aldway Nine Ltd) oraz akcji jej spółek zależnych, m.in. IBP France. W dniu 1 lipca 2005 r. Oystertec zmieniła nazwę na Advanced Fluid Connections plc (i nazywana jest od tej pory „AFC"). W dniu 24 marca 2006 r. została ona przekazana pod zarząd tymczasowy. W dniu 25 marca 2006 r. jej zarządcy sprzedali spółce Celestial Wing Ltd wszystkie aktywa AFC, w tym także aktywa należące do skarżących oraz do International Building Products GmbH (zwanej dalej „IBP Niemcy"). Celestial Wing należała wtedy w 100% do funduszu kapitałowo-inwestycyjnego Endless LLP. W dniu 15 września 2006 r. Celestial Wing została przekształcona w Pearl Fittings Ltd (motyw 35 zaskarżonej decyzji). Dwoma postanowieniami z dnia 2 marca 2007 r., wydanymi przez sędziego Richardsa, High Court of Justice (England & Wales) (najwyższy trybunał sprawiedliwości Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo) wszczął

przeciwko skarżącym postępowanie upadłościowe i wyznaczył na okres tego postępowania dwóch zarządców.

4 W dniu 9 stycznia 2001 r. Mueller Industries Inc., inna spółka produkująca złącza miedziane, poinformowała Komisję o istnieniu kartelu w sektorze złączy i w innych powiązanych sektorach na rynku rur miedzianych oraz o swojej woli współpracy na podstawie komunikatu Komisji w sprawie nienakładania grzywien lub obniżenia ich kwoty w sprawach dotyczących karteli (Dz.U. 1996, C 207, s. 4, zwanego dalej „komunikatem w sprawie współpracy z 1996 r.") (motyw 114 zaskarżonej decyzji).

5 W dniach 22 i 23 marca 2001 r. w ramach dochodzenia w sprawie rur i złączy miedzianych Komisja przeprowadziła, na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 grudnia 1962 r. – pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [81 WE] i 82 [WE] (Dz.U. 1962, 13, s. 204), niezapowiedziane kontrole w lokalach należących do szeregu przedsiębiorstw (motyw 119 zaskarżonej decyzji).

6 W następstwie tych pierwszych kontroli Komisja w kwietniu 2001 r. postanowiła rozdzielić dochodzenie w sprawie rur miedzianych na trzy odrębne postępowania, to znaczy postępowanie w sprawie COMP/E-1/38.069 (Miedziane rury instalacyjne), postępowanie w sprawie COMP/F-1/38.121 (Złącza) i postępowanie w sprawie COMP/E-1/38.240 (Rury przemysłowe) (motyw 120 zaskarżonej decyzji).

7 W dniach 24 i 25 kwietnia 2001 r. Komisja przeprowadziła dalsze niezapowiedziane kontrole w lokalach spółki Delta plc, stojącej na czele międzynarodowej grupy projektowej, w skład której w ramach działu „Inżynieria" wchodziło wielu producentów złączy. Kontrole te dotyczyły wyłącznie złączy (motyw 121 zaskarżonej decyzji).

8 Począwszy od przełomu lutego i marca 2002 r. Komisja skierowała do zainteresowanych stron szereg pism z żądaniem udzielenia informacji na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 17, a następnie art. 18 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 [WE] i 82 [WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) (motyw 122 zaskarżonej decyzji).

9 We wrześniu 2003 r. IMI plc wystąpiła z wnioskiem o umożliwienie jej skorzystania z komunikatu w sprawie współpracy z 1996 r. Następnie z takimi wnioskami wystąpiły grupa Delta (marzec 2004 r.) i FRA.BO SpA (lipiec 2004 r.). Ostatni wiosek o złagodzenie sankcji został złożony w maju 2005 r. przez AFC (motywy 115–118 zaskarżonej decyzji).

10 W dniu 22 września 2005 r. Komisja, w ramach sprawy COMP/F-1/38.121 (Złącza), wszczęła postępowanie w sprawie naruszenia i wystosowała pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, które zostało podane między innymi do wiadomości skarżących (motywy 123, 124 zaskarżonej decyzji).

11 W dniu 20 września 2006 r. Komisja wydała zaskarżoną decyzję.

12 W art. 1 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że skarżące naruszały art. 81 WE i art. 53 porozumienia EOG, w przypadku IBP – pomiędzy dniem 23 listopada 2001 r. i dniem 1 kwietnia 2004 r., a w przypadku IBP France – pomiędzy dniem 4 kwietnia 1998 r. i dniem 23 listopada 2001 r. (w ramach przedsiębiorstwa Delta) oraz od dnia 23 listopada 2001 r. do dnia 1 kwietnia 2004 r. (w ramach przedsiębiorstwa AFC).

13 Za to naruszenie Komisja nałożyła na AFC grzywnę w wysokości 18,08 mln EUR, za której zapłatę – do kwoty 11,26 mln EUR – odpowiedzialność została podzielona solidarnie z IBP [art. 2 lit. c) ppkt i) zaskarżonej decyzji], a do kwoty 5,63 mln EUR – z IBP France [art. 2 lit. c) ppkt ii) zaskarżonej decyzji]. Za to naruszenie Komisja

nałożyła również na przedsiębiorstwo Delta grzywnę w wysokości 28,31 mln EUR, za której zapłatę – do kwoty 5,63 mln EUR – odpowiedzialność została podzielona solidarnie z IBP France [art. 2 lit. c) ppkt iii) zaskarżonej decyzji].

14 Celem ustalenia kwoty grzywny mającej zastosowanie do każdego z przedsiębiorstw Komisja zastosowała metodę określoną w wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 [EWWiS] (Dz.U. 1998, C 9, s. 3, zwanych dalej „wytycznymi z 1998 r.").

15 W pierwszej kolejności, jeżeli chodzi o ustalenie kwoty wyjściowej grzywny na podstawie wagi naruszenia, Komisja uznała naruszenie za bardzo poważne ze względu na sam jego charakter i na jego zasięg geograficzny (motyw 755 zaskarżonej decyzji).

16 Komisja uznała następnie, że między przedsiębiorstwami, których dotyczyły grzywny, istniały znaczne różnice, i potraktowała je w zróżnicowany sposób, opierając się w tym celu na ich względnym znaczeniu na rozpatrywanym rynku określonym poprzez ich udział w rynku. Na tej podstawie podzieliła ona przedsiębiorstwa, których dotyczyły grzywny, na sześć kategorii (motyw 758 zaskarżonej decyzji).

17 Przedsiębiorstwo Delta zostało zakwalifikowane do drugiej kategorii, w przypadku której wyjściowa kwota grzywny została określona na 46 mln EUR; AFC została natomiast zakwalifikowana do trzeciej kategorii, w przypadku której wyjściowa kwota grzywny została określona na 36 mln EUR (motyw 765 zaskarżonej decyzji).

18 Ze względu na czas trwania uczestnictwa skarżących w naruszeniu Komisja zwiększyła pierwszą część wyjściowej kwoty grzywny, nałożoną na IBP France z tytułu uczestnictwa w naruszeniu w ramach przedsiębiorstwa Delta, o 35%, natomiast jej drugą część, nałożoną z tytułu uczestnictwa w naruszeniu w ramach przedsiębiorstwa AFC – o 20%. Kwota wyjściowa grzywny nałożonej na IBP została zwiększona o 20%.

19 Dalsze, już po przeprowadzeniu przez Komisję kontroli, uczestnictwo w naruszeniu zostało następnie uznane przez tę instytucję za okoliczność obciążającą uzasadniającą zwiększenie o 60% kwoty wyjściowej grzywny nałożonej łącznie na przedsiębiorstwa Delta i AFC (motyw 785 zaskarżonej decyzji). Podobnie kwota wyjściowa dla AFC została zwiększona o 50% ze względu na udzielenie przez to przedsiębiorstwo Komisji informacji wprowadzających w błąd (motyw 790 zaskarżonej decyzji).

20 Jeżeli chodzi o IBP, pułap 10%, o którym mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, wynoszący w danym przypadku 11,26 mln EUR, został obliczony na podstawie łącznych obrotów osiąganych przez tę spółkę na poziomie światowym. W przypadku IBP France ten pułap 10% został zastosowany do obu części kwoty grzywny, za których zapłatę przedsiębiorstwo to zostało uznane za odpowiedzialne solidarnie ze swymi dwiema kolejnymi spółkami dominującymi. Ze względu na to, że te dwie części przekraczały pułap 10%, IBP France została uznana za odpowiedzialną solidarnie za zapłatę połowy kwoty grzywny odpowiadającej pułapowi 10% każdej ze swych dwóch kolejnych spółek dominujących.

21 AFC i jej spółki zależne nie skorzystały z żadnego obniżenia kwoty grzywny w zastosowaniu przepisów wskazanych w pkt D ust. 2 tiret pierwsze i drugie komunikatu o współpracy z 1996 r. (motywy 861–865 zaskarżonej decyzji).

Przebieg postępowania i żądania stron

22 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 13 grudnia 2006 r. skarżące wniosły niniejszą skargę.

23 Postanowieniem z dnia 28 marca 2007 r. prezes Sądu oddalił złożony przez skarżące wniosek o zarządzenie środków organizacji postępowania mający na celu zawieszenie wykonania art. 2 lit. c) i d) zaskarżonej decyzji.

24 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (ósma izba) postanowił otworzyć procedurę ustną.

25 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 20 stycznia 2010 r. skarżące poinformowały Sąd, że ze względu na swą krytyczną sytuację finansową nie mają możliwości stawiennictwa na rozprawie. Ze względu na to, iż Sąd uznał jednak, że odbycie rozprawy jest użyteczne, aby dać Komisji możliwość udzielenia wyjaśnień niektórych wynikających z akt sprawy kwestii, a które to wątpliwości nie mogły zostać całkowicie rozwiane w ramach procedury pisemnej, na rozprawie w dniu 4 lutego 2010 r. Komisja przedstawiła swoje stanowisko i udzieliła odpowiedzi na pytania Sądu.

26 Skarżące wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim ich ona dotyczy w odniesieniu do okresu od dnia 23 listopada 2001 r. do dnia 1 kwietnia 2004 r.;

— uchylenie nałożonej na nie grzywny lub obniżenie jej do kwoty, którą Sąd uzna za właściwą;

— zarządzenie środków organizacji postępowania lub dochodzenia koniecznych, aby móc rozstrzygnąć w przedmiocie różnicy stanowisk między skarżącymi a Komisją i FRA.BO w zakresie dowodów dotyczących spotkań Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations (francuskiej federacji sprzedawców urządzeń sanitarnych, grzewczych, klimatyzacyjnych i kanalizacyjnych – FNAS) oraz rozmów telefonicznych pani B. (FRA. BO), a w szczególności przesłuchania świadków, których dotyczą te dowody, m.in. pań I. i B., panów T., H., R., i D., a także innych świadków, których Sąd uzna za właściwe przesłuchać;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

27 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania, także kosztami postępowania w przedmiocie środka tymczasowego.

Co do prawa

28 Na poparcie swej skargi skarżące podnoszą dwa zarzuty oparte odpowiednio na naruszeniu art. 81 WE oraz błędnym obliczeniu kwoty grzywny.

W przedmiocie wniosku o zarządzenie środków organizacji postępowania lub dochodzenia

29 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 68 § 1 akapit pierwszy regulaminu postępowania przed Sądem ten ostatni może, z urzędu lub na wniosek strony, po wysłuchaniu stron, zarządzić ustalenie określonych faktów w drodze przesłuchania świadków. Zgodnie z akapitem trzecim tego samego przepisu wniosek strony o przesłuchanie świadka powinien określać dokładnie fakty, na okoliczność których ma on zostać przesłuchany, oraz powody uzasadniające przesłuchanie go.

30 Jeśli chodzi o dokonywaną ocenę wniosków o zastosowanie środków organizacji postępowania lub środków dowodowych przedłożonych przez stronę sporu, należy przypomnieć, iż wyłącznie do Sądu należy ocena ewentualnej konieczności uzupełnienia materiału dowodowego zgromadzonego w rozpatrywanych przez niego sprawach (zob. wyrok z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie C-260/05 P Sniace przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-10005, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Jak orzekł zaś Trybunał, nawet jeśli wniosek o przesłuchanie świadków przedstawiony w skardze określa dokładnie fakty, na których okoliczność należy przesłuchać świadka lub świadków, oraz powody uzasadniające to przesłuchanie, to do Sądu należy ocena znaczenia wniosku dla sprawy, biorąc pod uwagę przedmiot sporu i konieczność przesłuchania powołanych świadków (wyroki Trybunału: z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-185/95 P Baustahlgewebe przeciwko Komisji, Rec. s. I-8417, pkt 70; z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5425, pkt 68; postanowienie Trybunału z dnia 15 września 2005 r. w sprawie C-112/04 P Marlines przeciwko Komisji, niepublikowane w Zbiorze, pkt 38).

32 W niniejszym przypadku, strony nie przedstawiły żadnego, oprócz tego zawartego w trzeciej części swoich żądań, uzasadnienia tego rodzaju. Wniosek ten zatem nie może zostać uwzględniony.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu art. 81 WE

Argumenty stron

33 Skarżące podnoszą, że Komisja naruszyła art. 81 WE ze względu na to, iż poczynione przez nią stwierdzenia stanowiły oczywiste błędy w ocenie dotyczące istnienia jednolitego i ciągłego naruszenia. Twierdzą one ponadto, że Komisja nie uzasadniła swej decyzji w wystarczający sposób, a ponadto naruszyła ich prawo do bycia wysłuchanym.

34 Skarżące kwestionują dokonaną przez Komisję ocenę trzech mających decydujące znaczenie wydarzeń, na których instytucja oparła się, aby stwierdzić istnienie jednolitego i ciągłego naruszenia. Chodzi tu o ich uczestnictwo w spotkaniach FNAS między czerwcem 2003 r. i kwietniem 2004 r., w spotkaniu w dniu 18 marca 2004 r., które miało miejsce w Essen i w którym uczestniczyli pewni konkurenci skarżących, a także o różnego rodzaju kontakty telefoniczne między dwoma przedstawicielami FRA.BO i IBP Banninger Italia Srl między 2001 r. i kwietniem 2004 r.

35 W zakresie dotyczącym spotkań FNAS skarżące na wstępie podkreślają, że w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów nie zostały one oskarżone o popełnienie

naruszenia w związku z tymi spotkaniami. Pismo to zostało ponadto skierowane do FNAS, choć nie została ona uznana za winną naruszenia art. 81 WE.

36 Skarżące twierdzą, że Komisja oparła się na sprawozdaniach ze spotkań FNAS, które, z wyjątkiem jednego, nie zostały zatwierdzone przez jego uczestników. Uczestnicy ci zdaniem skarżących podpisali jedynie listę obecności.

37 Skarżące twierdzą, ze spotkania FNAS nie miały antykonkurencyjnego celu. Stanowisko to opierają one na oświadczeniu pani I., a także na formalnym zaproszeniu na spotkanie FNAS w dniu 25 czerwca 2003 r., którego porządek dnia dotyczył kwestii technicznej, a mianowicie wybranego przez będących członkami FNAS klientów opakowania. Skarżące dodają, że pani I. podpisała oświadczenie Oystertec w przedmiocie jej polityki w dziedzinie praktyk antykonkurencyjnych. Ponadto spotkania FNAS nie miały tajnego charakteru i mogli brać w nich udział klienci.

38 Skarżące podnoszą, że IBP France usiłowała zdystansować się od zamierzonych przez Comap SA dyskusji w przedmiocie cen. Powołują one w tym zakresie oświadczenie pani I., która potwierdza, że jej działania miały zawsze na celu to, aby w czasie spotkań FNAS unikać dyskusji dotyczących przyszłych cen czy też wymiany poufnych informacji, lub też, jeśli dojdzie do takich dyskusji, kłaść im kres.

39 Skarżące twierdzą, że choć na spotkaniu w dniu 3 listopada 2003 r. jeden z odsprzedawców wspominał o podwyżce cen zamierzonej przez IBP France na dzień 1 stycznia 2004 r., klienci byli o niej informowani począwszy od dnia 28 października 2003 r., a informacja ta była już znana na rynku. Ponadto, w opinii skarżących, biorąc pod uwagę panującą wśród jego uczestników atmosferę podejrzliwości, jest mało

prawdopodobne, że na spotkaniu w dniu 20 stycznia 2004 r. wyciągnięte zostały jakieś wspólne wnioski.

40 Zdaniem skarżących zwyżki cen dokonane w tracie 2004 r. nie miały w każdym razie żadnego związku ze spotkaniami FNAS. Podwyżka cen, o której powiadomiła IBP France w swym piśmie z dnia 28 października 2003 r., została narzucona skarżącym przez Oystertec. Istnieją również inne prawdopodobne wyjaśnienia zwyżek cen wprowadzonych przez Comap i Raccord Orléanais SAS w 2004 r., między innymi związane ze zwyżką cen surowców.

41 W opinii skarżących wynika z tego, że spotkania FNAS nie stanowiły części składowej wcześniejszego jednolitego i ciągłego naruszenia, ponieważ ich cel był zgodny z prawem i całkowicie odmienny od celu spotkań zwanych „Super EFMA", organizowanych przed spotkaniami European Fittings Manufacturers Association (EFMA, europejskiego stowarzyszenia producentów złączy) lub też po tych spotkaniach.

42 Skarżące podnoszą wreszcie, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż zakres geograficzny spotkań FNAS obejmuje całą Europę. Twierdzą one, że ograniczał się on do Francji i że jedynie powoływano się na jednostki opakowaniowe używane na innych rynkach krajowych. W opinii skarżących chodziło tu o zgodne z prawem dyskusje w przedmiocie wymogów mających zastosowanie na innych rynkach.

43 Skarżące twierdzą, że dokonana przez Komisję ocena jest błędna w zakresie dotyczącym spotkania w dniu 18 marca 2004 r., które miało miejsce w Essen i w którym uczestniczyły IBP Niemcy, R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH i Comap. W tym względzie podnoszą one, że pan H. z IBP Niemcy udzielił jedynie odpowiedzi na pytania dotyczące cen stosowanych przez jego spółkę, lecz na spotkaniu tym nie dyskutowano

o konkretnej określonej w procentach skali podwyżek czy też dokładnej dacie ich wprowadzenia w życie. Ponadto, zdaniem skarżących, te informacje były już znane publicznie i, co za tym idzie, nie miały już poufnego charakteru.

44 Skarżące twierdzą również, że spotkanie w Essen było jedyną w swoim rodzaju sposobnością do odbycia dyskusji, lecz nie było ono w żaden sposób zamierzone. Ich zdaniem nie istnieje żaden dowód świadczący o tym, że dążyły one do celu identycznego jak ten, który był realizowany przed przeprowadzeniem kontroli przez Komisję. Wynika z tego, że w braku „całościowego planu" Komisja nie mogła uznać, iż to spotkanie stanowi część wcześniejszego jednolitego i ciągłego naruszenia.

45 Skarżące podkreślają ponadto, że w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów nie przyjęto w odniesieniu do nich argumentu dotyczącego spotkania w Essen. Zaskarżona decyzja nie wspomina w tym względzie również o ewentualnym naruszeniu art. 81 WE przez IBP Niemcy czy IBP France.

46 W zakresie dotyczącym swoich kontaktów telefonicznych z konkurentami skarżące twierdzą, że z zaskarżonej decyzji wynika, iż Komisja posiada jedynie dowody, w szczególności w postaci wyciągów rozmów telefonicznych, dotyczące okresu między dniem 10 kwietnia 2002 r. i dniem 17 lipca 2003 r. Ich zdaniem Komisja popełniła zatem oczywisty błąd w ocenie, uznając, że te dowody przemawiają za przyjęciem jej twierdzeń dotyczących okresu między marcem 2001 r. a kwietniem 2004 r.

47 Skarżące kwestionują stanowisko zajęte przez Komisję, podnosząc w pierwszej kolejności, że pani B. (FRA.BO) znacznie częściej wychodziła z inicjatywą nawiązania kontaktu z panem R. (IBP Banninger Italia) niż pan R. – kontaktu z nią. Wbrew temu, co twierdzi Komisja, rozmowy te trwały łącznie około godziny.

48 Skarżące podnoszą następnie, że istnieje inne prawdopodobne wyjaśnienie tych kontaktów telefonicznych, a mianowicie to, że choć ostatnia faktura wystawiona FRA. BO przez IBP Banninger Italia pochodzi z września 2002 r., ta pierwsza spółka nadal kontaktowała się z IBP Banninger Italia z zamiarem nabycia produktów.

49 Skarżące dodają, że okres, którego dotyczą te wyciągi rozmów telefonicznych, nie pokrywa się z podwyżkami cen wprowadzonymi przez IBP Banninger Italia. Zdaniem skarżących te wyciągi świadczą o tym, że rozmowy telefoniczne miały miejsce, lecz nie dowodzą one treści tych rozmów. FRA.BO nie oparła swych twierdzeń na żadnych dowodach z dokumentów i nie przedstawiła też żadnych szczegółowych informacji.

50 Skarżące uważają wreszcie, że tak jak w przypadku IMI i Aalberts Industries NV, czas trwania ich uczestnictwa w naruszeniu powinien zostać co najwyżej ograniczony do okresu, w którym odbywały się spotkania FNAS.

51 Zdaniem skarżących Komisja błędnie stwierdziła istnienie naruszenia o jednolitym i ciągłym charakterze. Podkreślają one przede wszystkim brak jakiegokolwiek „całościowego planu" czy „identycznego celu". W ich opinii Komisja nie odkryła żadnej statystycznej informacji o jakości porównywalnej do jakości informacji dotyczących okresu sprzed 2001 r., świadczących o funkcjonowaniu systemu kontroli. Podnoszą one ponadto, że wdrożenie w Oystertec programu zgodności z prawem konkurencji „rozerwało łańcuch ciągłości", wykluczając w ten sposób możliwość stwierdzenia jednolitego i ciągłego naruszenia.

52 Jeśli chodzi o nieprawidłowości o charakterze formalnym, skarżące w pierwszej kolejności podnoszą, że Komisja nie przedstawiła żadnego odpowiedniego uzasadnienia tego, iż oparła się ona na ogólnych i niepopartych niczym innym dowodach pochodzących od FRA.BO, ani też nie wskazała powodów, dla których wykorzystała je przeciwko skarżącym, lecz nie przeciwko Aalberts Industries.

53 Następnie skarżące twierdzą, że w trakcie postępowania administracyjnego Komisja naruszyła ich prawo do bycia wysłuchanym. Dotyczyć ma to w szczególności faktu, że Komisja w swej decyzji oparła się na ich dotyczących ich spotkaniach FNAS, podczas gdy nie uczyniła tego w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, w którym nie oparła się ona zresztą też na fakcie odbywania tych spotkań w odniesieniu do AFC, a powoływała się na nie jedynie w zakresie dotyczącym FNAS. Zdaniem skarżących Komisja oparła się również na zachowaniu pana R., podczas gdy IBP Banninger Italia nie była adresatem pisma w sprawie skierowania zarzutów i nigdy nie została przesłuchana, a Komisja nigdy nie uznała, że twierdzenia pani B. stanowią naruszenie art. 81 WE.

54 Komisja wnosi o oddalenie tego zarzutu.

Ocena Sądu

55 Na wstępie należy przypomnieć, że naruszenie art. 81 WE może wynikać nie tylko z odrębnego działania, ale również z szeregu działań, a nawet z ciągłego zachowania. W przypadku, gdy poszczególne działania z uwagi na identyczny cel polegający na zakłóceniu konkurencji na rynku wewnątrzwspólnotowym wpisują się w „całościowy plan", Komisja jest uprawniona przypisać odpowiedzialność za te działania na podstawie udziału w naruszeniu postrzeganym jako całość (wyrok Trybunału z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P Aalborg Portland i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-123, pkt 258).

56 Ponadto przedsiębiorstwo może być pociągnięte do odpowiedzialności za cały kartel, nawet jeżeli zostało udowodnione, że uczestniczyło ono bezpośrednio tylko w jednym lub kilku częściach składowych tego kartelu, o ile, z jednej strony, wiedziało

ono lub bezwzględnie powinno było wiedzieć, że po pierwsze tajne porozumienie, w którym uczestniczyło, było częścią pewnego ogólnego planu, a po drugie, że plan ten obejmował wszystkie części składowe kartelu. Podobnie przedsiębiorstwu, które uczestniczyło w jednolitym i złożonym naruszeniu poprzez własne zachowania, odpowiadające definicji porozumienia lub uzgodnionej praktyki, mające antykonkurencyjne cele w rozumieniu art. 81 WE oraz przyczyniające się do realizacji naruszenia w całości, może być również przypisana odpowiedzialność za zachowania innych przedsiębiorstw składające się na to samo naruszenie za cały okres jego uczestnictwa w tym naruszeniu. Ma to miejsce wówczas, gdy zostanie wykazane, że przedsiębiorstwo to wiedziało o sprzecznych z prawem zachowaniach innych uczestników lub też mogło rozsądnie je przewidzieć i gotowe było zaakceptować związane z nimi ryzyko (wyrok Trybunału z dnia 8 lipca 1999 r. w sprawie C-49/92 P Komisja przeciwko Anic Partecipazioni, Rec. s. I-4125, pkt 203).

57 Jeśli chodzi o przeprowadzenie dowodu naruszenia art. 81 ust. 1 WE, przypomnieć należy, że obowiązkiem Komisji jest przedstawienie dokładnych i zgodnych dowodów na poparcie silnego przekonania, że naruszenie zostało popełnione (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 28 marca 1984 r. w sprawach połączonych 29/83 i 30/83 CRAM i Rheinzink przeciwko Komisji, Rec. s. 1679, pkt 20). Jeżeli sąd ma wątpliwości, to należy je rozpatrywać na korzyść przedsiębiorstwa będącego adresatem decyzji stwierdzającej naruszenie. Sąd nie może zatem dojść do wniosku, że Komisja wykazała istnienie danego naruszenia w sposób wystarczający pod względem prawnym, jeżeli ma jeszcze co do tego wątpliwości, w szczególności w ramach skargi o stwierdzenie nieważności decyzji nakładającej grzywnę (zob. wyrok Sądu z dnia 25 października 2005 r. w sprawie T-38/02 Groupe Danone przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4407, pkt 215).

58 Również z utrwalonego orzecznictwa wynika, że nie każdy z dowodów dostarczonych przez Komisję musi koniecznie odpowiadać tym kryteriom w odniesieniu do każdego z elementów naruszenia. Wystarczy, żeby zbiór poszlak przywołanych przez tę instytucję oceniany globalnie odpowiadał temu wymogowi (zob. wyrok Sądu z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawach połączonych T-67/00, T-68/00, T-71/00 i T-78/00 JFE Engineering i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2501, pkt 180 i przytoczone tam orzecznictwo).

59 Jest ponadto normalne, że działania, które obejmują te praktyki i porozumienia, mają miejsce poza prawem, i że spotkania odbywają się potajemnie, a dokumentacja z tym związana jest ograniczona do minimum. Z tego wynika, że nawet jeśli Komisja odkryje dokumenty świadczące wyraźnie o nawiązaniu bezprawnego kontaktu pomiędzy przedsiębiorstwami – takie jak sprawozdania ze spotkań – będą one zazwyczaj jedynie fragmentaryczne i odosobnione, i dlatego często będzie konieczna rekonstrukcja poszczególnych elementów w drodze dedukcji. Dlatego też w większości przypadków istnienie praktyki lub porozumienia antykonkurencyjnego musi być wywnioskowane na podstawie pewnej liczby zbieżnych okoliczności oraz przesłanek, które razem ujęte mogą stanowić, wobec braku innego spójnego wytłumaczenia, dowód naruszenia reguł konkurencji (ww. w pkt 55 wyrok w sprawie Aalborg Portland i in. przeciwko Komisji, pkt 55–57; wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawach połączonych C-403/04 P i C-405/04 P Sumitomo Metal Industries i Nippon Steel przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-729, pkt 51).

60 Do Komisji również należy przedstawienie dowodu czasu trwania naruszenia, ponieważ składa się on na pojęcie naruszenia art. 81 ust. 1 WE. W tym względzie znajdują zastosowanie ww. zasady (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 września 2006 r. w sprawie C-105/04 P Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-8725, pkt 94–96).

61 Z utrwalonego orzecznictwa wynika wreszcie, że w braku otwartego zdystansowania się Komisja może uznać, iż nie zaprzestano naruszenia (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie C-510/06 P Archer Daniels Midland przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-1843, pkt 119 i nast. oraz przytoczone tam orzecznictwo).

62 W niniejszym przypadku podnieść należy, że IBP France nie kwestionuje tego, iż uczestniczyła w kartelu przed przeprowadzeniem przez Komisję kontroli w marcu 2001 r.

63 Należy również podnieść, że skarżące nie kwestionują jako takich zdarzeń przypisywanych im przez Komisję, a mianowicie – uczestnictwa w spotkaniach FNAS, ich kontaktów z FRA.BO, a także kontaktów nawiązanych przez nie na targach w Essen. Podważają one natomiast antykonkurencyjny charakter tych zdarzeń, a także fakt, że mają się one wpisywać w ramy jednolitego, złożonego i ciągłego naruszenia mającego miejsce w okresie przed marcem 2001 r.

64 Należy zatem ustalić, czy zachowania stwierdzone po przeprowadzeniu przez Komisję kontroli w marcu 2001 r. należy uznać za kontakty o charakterze antykonkurencyjnym i czy można na ich podstawie wyciągnąć wniosek, że chodzi o kontynuację tego samego naruszenia.

65 Po pierwsze, w odniesieniu do uczestnictwa skarżących w spotkaniach FNAS, z protokołów tych spotkań wynika, że w trakcie spotkań komitetu logistycznego FNAS dyskutowane były kwestie dotyczące cen, takie jak marże związane ze sprzedażą i podwyżki cen złączy.

66 Należy bowiem podnieść, że protokół z dnia 25 czerwca 2003 r. zawiera odesłanie do podjętej przez konkurentów uchwały, zgodnie z którą „cel, do którego dążymy, polega na zapewnieniu co najmniej stabilizacji cen". Z protokołu z dnia 15 października 2003 r. wynika, że Aquatis France, IBP i Comap dostarczyły innym producentom informacji dotyczących podziału swoich sprzedaży według pewnych kategorii produktów, a także dotyczących wielkości stosowanych przez nie marży. Na spotkaniu w dniu 3 listopada 2003 r. miała miejsce wymiana informacji dotyczących przyszłych zwyżek cen. Podobnie, z protokołu z dnia 20 stycznia 2004 r. wynika, że po kilkakrotnej wymianie zdań pan L. (Comap) zaproponował, aby „producenci poinformowali swych klientów o ewentualności wprowadzenia związanej z podwyżką kosztów surowców podwyżki o 6%, a to w celu przetestowania reakcji rynku i równoczesnej

optymalizacji kosztu opakowań". Zgodnie z tym protokołem „ta zwyżka kosztów surowców winna dotyczyć całej gamy produktów", a „jednostkowa cena nowych opakowań winna zostać […] zwiększona o 5,3% lub 5,4%". Wreszcie, już po odbyciu tego spotkania, w dniu 16 lutego 2004 r. odbyła się konferencja telefoniczna, w trakcie której każdy producent przedstawił swą opinię w kwestii zamierzonej zwyżki cen.

67 Choć prowadzone z dostawcami dyskusje dotyczące ich żądania dostosowania opakowań nie miały, z punktu widzenia prawa konkurencji, żadnych konsekwencji, a uwzględnienie tego żądania pociągnęło za sobą dodatkowe koszty produkcji, nie ulega jednak wątpliwości, że uzgodnienie dotyczące określonej w procentach wielkości, która została przeniesiona na dostawców lub na pokrywaną przez producentów część kosztów, pociąga sama w sobie pewne skutki na rynku. Chodzi tu przy tym o kwestię, którą dane przedsiębiorstwo musi rozwiązać samodzielnie. Dotyczy to również marży związanych ze sprzedażą i podwyżek cen złączy.

68 Po drugie, w zakresie dotyczącym kontaktów dwustronnych, z oświadczenia złożonego przez FRA.BO w ramach jej wniosku o złagodzenie sankcji i z dostarczonych przez tę spółkę w trakcie postępowania administracyjnego dowodów z dokumentów wynika, że wymiana poufnych informacji między konkurentami miała miejsce już po przeprowadzeniu przez Komisję kontroli. W tym kontekście należy zauważyć, że dowód na treść rozmów telefonicznych stanowi kilka odręcznych notatek poczynionych podczas rozmów przedstawicieli Comap i FRA.BO (motywy 508–510 zaskarżonej decyzji) oraz notatka dotycząca rozmowy, którą odbyli przedstawiciele Aalberts Industries i FRA.BO (motyw 511 zaskarżonej decyzji). Należy w każdym razie zauważyć, że w przypadku skarżących brak jest tego rodzaju dowodu. Nie ulega wątpliwości, iż z wyciągów z rozmów telefonicznych FRA.BO wynika, że rzeczywiście doszło do kontaktów między przedstawicielami tej ostatniej i skarżących, lecz w żaden sposób nie można na ich podstawie wyciągnąć wniosków w przedmiocie poruszanych w trakcie tych rozmów tematów. Dlatego też należy uznać, że w zakresie dotyczącym skarżących Komisja oparła się jedynie na oświadczeniu złożonym przez FRA.BO.

69 W tym względzie należy zauważyć, że takie oświadczenia złożone w ramach polityki łagodzenia sankcji odgrywają istotną rolę. Te poczynione w imieniu przedsiębiorstw oświadczenia mają wartość dowodową, której nie można pominąć, zwłaszcza w obliczu tego, że ich złożenie pociąga za sobą znaczne ryzyko o charakterze prawnym i gospodarczym (zob. podobnie ww. w pkt 58 wyrok w sprawach połączonych JFE Engineering i in. przeciwko Komisji, pkt 205, 211; ww. w pkt 59 wyrok w sprawach połączonych Sumitomo Metal Industries i Nippon Steel przeciwko Komisji, pkt 103). Nie ulega jednak wątpliwości, że oświadczenie przedsiębiorstwa, któremu zarzuca się udział w kartelu, a którego prawdziwość jest kwestionowana przez szereg innych przedsiębiorstw, którym zarzuca się udział w kartelu, nie może być uważane za stanowiące wystarczający dowód istnienia naruszenia popełnionego przez te ostatnie, jeżeli nie jest poparte innymi dowodami (zob. ww. w pkt 58 wyrok w sprawach połączonych JFE Engineering i in. przeciwko Komisji, pkt 219 i przytoczone tam orzecznictwo). Pomimo tego, iż z zaskarżonej decyzji wynika, że, rozmów tych, z wyjątkiem tej, która miała miejsce w lipcu 2002 r., nie można wyjaśnić faktem wzajemnych dostaw (motyw 788 zaskarżonej decyzji) i że Komisja posiada dowody na to, iż FRA.BO była w mającym antykonkurencyjny charakter kontakcie z innymi konkurentami, należy dojść do wniosku, że w braku innych poszlak nie można w wystarczający pod względem prawnym sposób udowodnić rzekomo antykonkurencyjnego charakteru kontaktów FRA.BO i skarżących. W zaskarżonej decyzji Komisja nie wspomina zresztą o mających antykonkurencyjny charakter dwustronnych kontaktach skarżących i innych konkurentów.

70 Po trzecie, w odniesieniu do spotkania pana H. (IBP Niemcy) i przedstawiciela Comap, które miało miejsce w dniu 18 marca 2004 r. na targach w Essen, z oświadczenia pana H. wynika, że udzielił on odpowiedzi na pytanie dotyczące cen i że IBP przewidziała podwyżkę cen w końcu marca 2004 r. Ze względu na to, że skarżące nie udowodniły tego, iż informacja ta była już publicznie znana i że oficjalne pismo IBP w przedmiocie tej zwyżki zostało przekazane dopiero w dniu 30 marca 2004 r., należy wyciągnąć wniosek, że niezależnie od tego, czy miał on charakter jednorazowy, chodziło tu o kontakt dotyczący kwestii prowadzonej na rynku niemieckim polityki cenowej.

71 Pozbawiony znaczenia jest przy tym argument, zgodnie z którym ta wymiana nie miała antykonkurencyjnego charakteru ze względu na brak wzajemności. Zgodnie

z orzecznictwem naruszenie zasady samodzielnego zachowania na rynku nie wymaga tego, aby wymiana informacji była wzajemna. W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że ujawnienie poufnych informacji eliminuje niepewność związaną z zachowaniem się konkurenta w przyszłości i wywiera pośredni lub bezpośredni wpływ na dokonanie przez odbiorcę tych informacji wyboru strategii działania (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 23 listopada 2006 r. w sprawie C-238/05 Asnef-Equifax i Administración del Estado, Zb.Orz. s. I-11125, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

72 Na tym etapie należy zatem dojść do wniosku, że większość zarzucanych wydarzeń, które miały miejsce już po przeprowadzeniu przez Komisję kontroli w marcu 2001 r., czyli kontakty w ramach spotkań FNAS i spotkanie na targach w Essen, miała antykonkurencyjny charakter.

73 W zakresie dotyczącym kwestii tego, czy chodziło tu o ciąg dalszy naruszenia stwierdzonego przed marcem 2001 r., podnieść należy, że to ostatnie polegało na wieloletnim systematycznym organizowaniu wielo- i dwustronnych kontaktów konkurujących ze sobą producentów, które to spotkania miały za przedmiot określenie niezgodnych z prawem praktyk mających na celu zorganizowanie w sposób sztuczny sposobu, w jaki funkcjonował rynek złączy, zwłaszcza pod względem poziomów cen.

74 Kontakty te były nawiązywane podczas spotkań zainicjowanych w ramach organizacji zawodowych, a zwłaszcza w ramach EFMA (podczas spotkań zwanych „Super EFMA"), na targach, na spotkaniach zorganizowanych ad hoc oraz podczas dwustronnych wymian zdań. Ogólnie rzecz biorąc, inicjatywy mające na celu dyskusję o podwyżce cen były często podejmowane na poziomie europejskim, podczas gdy ich wyniki wprowadzano w życie na poziomie krajowym ze względu na to, że producenci stosowali swoiste dla każdego kraju procesy koordynowania cen oraz mające lokalny charakter porozumienia uzupełniające porozumienia zawarte na poziomie europejskim.

75 Zachowania zarzucane po marcu 2001 r. również polegały na kontaktach nawiązywanych w ramach organizacji zawodowych (spotkania FNAS), na kontaktach dwustronnych nawiązywanych przez konkurentów w przedmiocie parametrów konkurencji takich jak ceny, ich podwyżki oraz inne stosowane wobec klientów warunki handlowe, a także – na kontaktach w czasie targów (targi w Essen).

76 Ze względu na to, że cel tych antykonkurencyjnych praktyk nie uległ zmianie i dalej polegał na uzgodnieniu cen, okoliczność, iż pewne cechy charakterystyczne czy intensywność tych praktyk zmieniły się, jest pozbawiona znaczenia dla kwestii dalszego istnienia rozpatrywanego kartelu. W tym względzie należy zauważyć, że jest prawdopodobne to, iż po przeprowadzeniu przez Komisję kontroli kartel przybrałby mniej ustrukturyzowaną postać i prowadziłby działalność o bardziej zróżnicowanej intensywności. Na podstawie okoliczności polegającej na tym, że kartel może przechodzić przez okresy działalności o zróżnicowanej intensywności, nie można w każdym razie wyciągać wniosku, iż tej działalności zaprzestał.

77 W tym względzie należy stwierdzić, że nawet jeśli po przeprowadzeniu kontroli w marcu 2001 r. liczba uczestników kartelu zmniejszyła się z dziewięciu do czterech, uczestnicy, którzy odgrywali najważniejszą rolę przed tymi kontrolami (czyli Comap, IBP oraz dawne spółki zależne IMI) nadal, jak wynika z zaskarżonej decyzji, uczestniczyli w zarzucanych zachowaniach, także już po przeprowadzeniu kontroli. Tak samo pewne osoby, które uczestniczyły w działalności kartelu przed marcem 2001 r., kontynuowały zarzucane zachowania po tej dacie.

78 Jeśli chodzi o zakres geograficzny naruszenia, choć spotkania FNAS miały dotyczyć jedynie rynku francuskiego, wydaje się jednak, że mające antykonkurencyjny charakter kontakty konkurujących ze sobą przedsiębiorstw, które miały miejsce już po marcu 2001 r., dotyczyły również innych rynków krajowych, takich jak niemiecki, grecki

i włoski. Nawet jeśli skarżące uczestniczyły w kartelu jedynie w zakresie dotyczącym rynków niemieckiego i francuskiego, musiały one wiedzieć, że kartel ten ma znacznie szerszy zakres, a i działania ich konkurentów mają za cel również inne rynki krajowe.

79 Ze względu na to, że zachowanie każdego z uczestników, w tym także skarżących, zmierzało do realizacji tego samego antykonkurencyjnego celu polegającego na ograniczeniu konkurencji na rynku złączy poprzez koordynację cen i ich zwyżek, a także poprzez wymianę poufnych informacji, Komisja słusznie mogła uznać, iż chodziło w tym przypadku o kontynuację wcześniejszego naruszenia.

80 Nie mogą wreszcie podważyć tego stwierdzenia inne podniesione przez skarżące w ramach tego zarzutu argumenty, zwłaszcza te oparte na okolicznościach, że sprawozdania ze spotkań nie zostały zatwierdzone, że sama FNAS nie była adresatem zaskarżonej decyzji czy też że stosowany był program walki z praktykami antykonkurencyjnymi.

81 Po pierwsze, pozbawiony znaczenia dla sprawy jest argument, zgodnie z którym sprawozdania ze spotkań FNAS nie zostały zatwierdzone. Nie ulega bowiem wątpliwości, że skarżące były na tych spotkaniach obecne. Ze względu na to zaś, że ww. sprawozdania zostały im przedstawione, skarżące miały możliwość dokonania, na piśmie albo w czasie następnego spotkania, ich modyfikacji lub też zasygnalizowania kwestii, co do których się nie zgadzały.

82 Po drugie, również pozbawiony znaczenia dla sprawy jest argument, zgodnie z którym sama FNAS nie była adresatem zaskarżonej decyzji. W tym względzie należy zauważyć, że z motywu 606 zaskarżonej decyzji wynika, iż Komisja uznała, że „choć istnieją dowody świadczące o tym, iż producenci zawarli porozumienie, które, według [AFC],

zostało przez nich wprowadzone w życie, nic nie wskazuje na to, że FNAS aktywnie przyjęła na siebie powierzone jej przez producentów zadanie, czy też że ułatwiła ona wprowadzenie tego porozumienia w życie". Komisja w motywie 607 zaskarżonej decyzji słusznie zatem uznała, że FNAS nie uczestniczyła w tym porozumieniu, a zatem – że nie należy włączać jej do grupy adresatów zaskarżonej decyzji.

83 Po trzecie, jeśli chodzi o zarzut oparty na tym, że stosowany był program walki z praktykami antykonkurencyjnymi, podnieść należy, iż okoliczność, że skarżące wprowadziły w życie tzw. compliance programme, nie podważa faktu ich uczestnictwa w antykonkurencyjnych spotkaniach. Ponadto stwierdzić należy, że nie istnieje żaden dokument pozwalający na wyciągnięcie na jego podstawie wniosku, iż skarżące otwarcie zdystansowały się od kartelu.

84 Po czwarte wreszcie, w odniesieniu do twierdzenia, zgodnie z którym Komisja w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów nie zarzuciła skarżącym naruszenia w związku ze spotkaniami FNAS, i że w konsekwencji naruszone zostało przysługujące im prawo do bycia wysłuchanym, stwierdzić należy, iż same skarżące w swoim wniosku o złagodzenie sankcji przedstawiły protokoły spotkań FNAS, a Komisja następnie w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów wskazała, że jej zdaniem te mające antykonkurencyjny charakter kontakty, między innymi te, które zostały nawiązane w trakcie spotkań FNAS, stanowiły część składową jednolitego i ciągłego naruszenia.

85 Z całości powyższych względów wynika, że pierwszy zarzut należy odrzucić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na błędnym obliczeniu kwoty grzywny

Argumenty stron

86 Skarżące twierdzą przede wszystkim, że nałożona na IBP France grzywna przekracza 10% jej obrotów, które w 2005 r. wynosiły 4 896 000 EUR. Górna granica nałożonej na IBP France grzywny powinna zatem wynosić 489 600 EUR.

87 Skarżące twierdzą również, że grzywna w kwocie 5,63mln EUR została nałożona na IBP France dwukrotnie za to samo zachowanie, po raz pierwszy w odniesieniu do okresu, w którym należała ona do spółki Delta, a po raz drugi – w odniesieniu do okresu, w którym należała ona do AFC.

88 W zakresie dotyczącym zastosowania wytycznych z 1998 r. skarżące przedstawiają przeciwko stanowisku Komisji szereg argumentów. W pierwszej kolejności twierdzą one, że naruszenie powinno było zostać uznane za mające „małe znaczenie", a nie za „bardzo poważne". Stanowisko swe uzasadniają zmianą prowadzonej przez Oystertec polityki, zdystansowaniem się od kartelu, któremu dały dowód, a także okolicznością, że Komisja nigdy nie zarzuciła im uczestnictwa w „bardzo poważnym" naruszeniu.

89 Skarżące w drugiej kolejności twierdzą, że w ich przypadku czas trwania naruszenia wynosi zaledwie siedem miesięcy, podczas gdy zgodnie z obliczeniami Komisji miał on wynosić dwa lata i cztery miesiące. Skarżące są w swym przekonaniu ofiarami nierówności traktowania w porównaniu z Aalberts Industries, która nie została uznana

za winną uczestnictwa w naruszeniu w okresie od 2001 r. do czerwca 2003 r., i to pomimo tego, że Komisja nie miała przeciwko tej ostatniej spółce dowodu innego niż ten, który został wykorzystany przeciwko skarżącym.

90 W trzeciej kolejności skarżące podnoszą, że dostosowując kwotę grzywien na podstawie wielkości udziałów w rynku posiadanych przez ukarane przedsiębiorstwa, Komisja nie uwzględniła faktu, iż AFC była „podmiotem gospodarczym mniejszej wagi". Kwestionują one również zwiększenie o 60% podstawowej kwoty grzywny zastosowane w odniesieniu do nich w związku z tym, że nie zaprzestały one naruszenia po przeprowadzeniu kontroli przez Komisję; skarżące uzasadniają to tym, że nabycie ich przez AFC miało miejsce dopiero w dniu 23 listopada 2001 r., czyli osiem miesięcy po przeprowadzeniu tych kontroli.

91 W czwartej kolejności, w zakresie dotyczącym zwiększenia zastosowanego w związku z przekazaniem przez AFC wprowadzających w błąd informacji, skarżące twierdzą, że stosując takie zwiększenie o 50%, Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności. Choćby bowiem pan R. popełnił błąd, Komisja nie mogła ustalić, że próbował on wprowadzić ją w błąd. Ponadto, rozporządzenie nr 1/2003 daje Komisji jedynie możliwość nałożenia grzywny w kwocie nieprzekraczającej 1% obrotów przedsiębiorstwa, które dostarczyło jej, w odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji, informacji nieprawidłowych lub wprowadzających w błąd.

92 Skarżące kwestionują ponadto wiarygodność oświadczeń FRA.BO. Twierdzą one w tym względzie, że dowody przedstawione przez tę ostatnią spółkę nie są poparte innymi dowodami, a FRA.BO była więcej niż zainteresowana przerzuceniem całej winy na swych konkurentów, aby w ten sposób uzyskać obniżenie kwoty nałożonej na nią grzywny.

93 W piątej kolejności skarżące zarzucają Komisji powołanie się w zaskarżonej decyzji jedynie na „produkt, którego ona dotyczy", pomijając zupełnie rzeczywisty rozmiar rynku produktowego, obejmującego ich zdaniem również produkty takie jak złącza plastikowe.

94 W szóstej kolejności skarżące twierdzą, że choć został im postawiony zarzut uczestnictwa w naruszeniu uznanym za „bardzo poważne", przedstawiły one szereg argumentów dotyczących trudności finansowych AFC. Ich zdaniem Komisja naruszyła również ich prawa, nie usiłując ustalić, czy spółki zależne AFC miały finansowe możliwości zapłaty nałożonej na nie grzywny.

95 Skarżące twierdzą wreszcie, że Komisja w niewłaściwy sposób zastosowała komunikat w sprawie współpracy z 1996 r. W szczególności wskazują one na to, że miały one uzasadnione oczekiwania, iż uzyskają obniżenie kwoty grzywny, a to ze względu na to, iż Komisja uwzględniła ich wniosek o złagodzenie sankcji. Jeśli zatem ta instytucja miała wątpliwości co do złożonego przez nie wniosku, winna była dać im wyraz.

96 Wbrew temu, co twierdzi Komisja, skarżące podnoszą, że współpraca z ich strony miała wartość dodaną ze względu w szczególności na przedstawione dowody dotyczące spotkań FNAS oraz spotkania, które miało miejsce w związku z targami w Essen. Skarżące twierdzą ponadto, że dostarczyły informacji potwierdzających te zawarte w złożonym przez FRA.BO wniosku o złagodzenie sankcji.

97 Skarżące podnoszą ponadto, że Komisja przywiązała zbyt wielką wagę do rzekomo spóźnionego złożenia przez nie wniosku o złagodzenie sankcji. Twierdzą one, że natychmiast po odkryciu ewentualnie antykonkurencyjnej działalności podjęły one środki zmierzające do zwrócenia się o złagodzenie sankcji.

98 W zakresie dotyczącym ewentualnego podważenia prawdziwości faktów, skarżące podnoszą, że z ich wniosku o złagodzenie sankcji wyraźnie wynika, iż nie kwestionują one okoliczności dotyczących FNAS i spotkania, które miało miejsce na targach w Essen. Odrzucają one jedynie dokonaną przez Komisję interpretację tych faktów, przemawiającą za uznaniem, że naruszenie miało jednolity i ciągły charakter. W odniesieniu do rozmów telefonicznych skarżące twierdzą, że nie były one w stanie przyznać czegokolwiek, ponieważ te twierdzenia nie były niczym poparte.

99 Skarżące wyciągają na tej podstawie wniosek, że powinny one były otrzymać na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 1996 r. obniżenie kwoty grzywny co najmniej identyczne z tym, które zostało przyznane spółce Delta, czyli wynoszące 20%, a wręcz – obniżenie wynoszące około 50%, uwzględniające ich wkład w postępowanie w dziedzinie dowodów.

100 Komisja wnosi o oddalenie niniejszego zarzutu.

Ocena Sądu

101 W odniesieniu do części zarzutu opartej na rzekomym przekroczeniu określonego w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 pułapu 10% całkowitego obrotu, przypomnieć należy, że w sytuacji, gdy adresat decyzji, w której Komisja nakłada na niego grzywnę, stoi na czele grupy stanowiącej jeden podmiot gospodarczy, wielkość obrotu, którą należy uwzględnić przy stosowaniu tego pułapu, jest obrót osiągnięty przez tę grupę jako całość. W momencie wydawania zaskarżonej decyzji IBP France była w 100% spółką zależną IBP, a te dwie spółki składały się na jeden i ten sam podmiot gospodarczy. Obliczając wielkość tego pułapu Komisja słusznie zatem oparła się na całkowitym obrocie osiągniętym przez IBP.

102 Odrzucić należy część zarzutu, zgodnie z którym grzywna w wysokości 5,63 mln EUR została nałożona na IBP France dwukrotnie za to samo zachowanie, po raz pierwszy w odniesieniu do okresu, w którym należała ona do spółki Delta, a po raz drugi – w odniesieniu do okresu, w którym należała ona do AFC. Nałożona na IBP France jedna grzywna, po zastosowaniu w odniesieniu do niej obliczonego na podstawie osiągniętych przez IBP obrotów pułapu 10%, została podzielona na dwie różne części ze względu na ponoszoną przez nią odpowiedzialność solidarną, po pierwsze, z jej dawną spółką dominującą, oraz, po drugie, z jej aktualną spółką dominującą.

103 W odniesieniu do części zarzutu błędnego zastosowania wytycznych z 1998 r. w zakresie dotyczącym, w pierwszej kolejności, wagi naruszenia, po pierwsze, przypomnieć należy, że odrzucony już został argument skarżących, zgodnie z którym wydarzenia, które miały miejsce już po 2001 r., są pozbawione związku z wcześniejszym naruszeniem. Pozbawiony znaczenia jest zatem argument, zgodnie z którym nie można uznać stwierdzonych po 2001 r. zachowań za bardzo poważne naruszenie. Po drugie, z pojęciem „jednolitego, złożonego i ciągłego naruszenia" nierozerwalnie związane jest to, że uznanie go za „bardzo poważne" dotyczy wszystkich jego części składowych i całego okresu jego trwania. Stwierdzenia tego nie podważa okoliczność, że kartel przechodził przez okresy działalności o zróżnicowanej intensywności. Po trzecie, uznanie naruszenia za bardzo poważne znajduje zastosowanie w zakresie dotyczącym wszystkich jego uczestników. Stopień zaangażowania każdego z przedsiębiorstw w uczestnictwo w kartelu może zostać uwzględniony dzięki zastosowaniu okoliczności łagodzących czy też obciążających. Wreszcie, już w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów Komisja uznała to naruszenie za bardzo poważne. Skarżące nie mogą zatem skutecznie podnosić, że kwalifikacja ta dotyczyła jedynie IBP France.

104 W drugiej kolejności, nie można uwzględnić argumentu opartego na rzekomej nierówności traktowania skarżących w porównaniu z Aalberts Industries w zakresie dotyczącym okresu ich uczestnictwa w naruszeniu. Po dokonaniu łącznej oceny materiału dowodowego Komisja doszła bowiem do wniosku, że nie posiada dowodów

wystarczających, aby stwierdzić to uczestnictwo Aalberts Industries w okresie następującym bezpośrednio po przeprowadzeniu kontroli. Ponadto IMI, poprzedniczka Aalberts Industries, zaprzestała swego uczestnictwa bezpośrednio po przeprowadzeniu tych kontroli. Nie miało to jednak miejsca w przypadku spółki Delta i skarżących, które nie zdystansowały się otwarcie od spornego kartelu. Ponadto, nawet jeśli Komisja w ramach dokonanej oceny dowodów nie uwzględniła zasady równości traktowania, poszanowanie tej zasady musi iść w parze z poszanowaniem zasady legalności, zgodnie z którą nikt nie może powoływać się na swoją korzyść na niezgodne z prawem działanie, którego dopuszczono się na rzecz innej osoby.

105 W trzeciej kolejności, w odniesieniu do argumentu dotyczącego zwiększenia o 60% kwoty podstawowej grzywny ze względu na dalsze, po przeprowadzeniu kontroli przez Komisję, uczestnictwo skarżących w naruszeniu, przypomnieć należy, że podniosły one jedynie, iż takie zwiększenie jest „nieracjonalne" ze względu na to, że odkupienie przez AFC nastąpiło dopiero w dniu 23 listopada 2001 r., a ich nowa dyrekcja natychmiast zdystansowała się od kartelu, wprowadzając procedury zmierzające do zapewnienia zgodności z prawem wspólnotowym. Po pierwsze zatem należy stwierdzić, że skarżące nie kwestionują tego, iż Komisja ma prawo uwzględnić tytułem okoliczności obciążającej fakt, że dane przedsiębiorstwo nadal uczestniczy w naruszeniu, choć instytucja ta wszczęła już dochodzenie w tym względzie. Po drugie, jak już stwierdzono powyżej, pomimo wprowadzenia w życie programu zapewnienia zgodności z prawem wspólnotowym, skarżące nie zaprzestały uczestnictwa w naruszeniu po marcu 2001 r. Nie można zatem uwzględnić podniesionego przez skarżące argumentu.

106 W czwartej kolejności, jeśli chodzi o zwiększenie o 50% kwoty podstawowej grzywny zastosowane ze względu na dostarczone przez AFC informacje wprowadzające w błąd, z motywu 789 zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja uznała, iż te dostarczone informacje wprowadziły ją w błąd, co stanowiło w jej przekonaniu okoliczność obciążającą.

107 W tym względzie należy przypomnieć, że na informacje te składały się wspólne oświadczenie dołączone do udzielonej na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów odpowiedzi AFC, w której pan R. (IBP Banninger Italia) wskazał, iż w rozpatrywanym okresie nie dochodziło do kontaktów z FRA.BO. Po przedstawieniu mu pewnych rachunków telefonicznych FRA.BO, zmienił on jednak w pewnym stopniu swą wypowiedź, po pierwsze, wskazując, że nie przypominał on sobie tych kontaktów oraz, po drugie, że kontakty te nie miały żadnych konsekwencji z punktu widzenia prawa konkurencji.

108 Należy podnieść, że niezależnie od tego, czy chodzi o grzywnę nałożoną na podstawie art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003, czy też art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, grzywna może zostać nałożona, jeśli dane zachowanie było umyślne lub doszło do niego w wyniku zaniedbania. Ponadto, ze względu na to, że zwiększenie kwoty grzywny ze względu na okoliczność obciążającą powinno być proporcjonalne do wagi zarzucanego zachowania, okoliczności obciążające umożliwiają wzięcie pod uwagę względnej wagi, jaką miało uczestnictwo każdego z przedsiębiorstw w naruszeniu.

109 Dodatkowo, fakt, że rozporządzenie nr 1/2003 umożliwia Komisji nałożenie grzywny, której maksymalna kwota nie może przekraczać 1% całkowitego obrotu przedsiębiorstwa, za utrudnianie dochodzenia lub dostarczenie, w odpowiedzi na żądanie ich udzielenia, informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, potraktowanych jako odrębne naruszenie, nie pozbawia tej instytucji możliwości uwzględnienia ich jako okoliczności obciążającej (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie C-308/04 P SGL Carbon przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5977, pkt 64). Należy przy tym wyjaśnić, że przyjęcie jednej z tych kwalifikacji wyklucza jednoczesne przyjęcie w odniesieniu do tego samego zachowania drugiej z nich.

110 Ponadto, choć skarżące podnoszą, że w ich przypadku nie uwzględniono zasady proporcjonalności ze względu na to, iż pułapy określone w art. 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1/2003 różnią się między sobą, Sąd nie może zgodzić się z ich rozumowaniem. Te dwa przepisy dotyczą bowiem dwóch różnych naruszeń.

111 Artykuł 23 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 nie znajduje w każdym razie zastosowania w niniejszym przypadku ze względu na to, że nie dotyczy on żądania informacji czy też pytania skierowanego na podstawie art. 18 lub 20 tego rozporządzenia, lecz odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów udzielonej w kontekście wykonywania prawa do obrony. Choć przedsiębiorstwa mają swobodę wyboru co do tego, czy uczynić zadość żądaniom skierowanym do nich na podstawie art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003, z art. 23 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia wynika, że jeśli się na to zdecydują, mają one obowiązek dostarczenia informacji, które są prawdziwe. W tym względzie należy uznać, że biorąc pod uwagę strukturę rozporządzenia nr 1/2003, obowiązek udzielenia prawdziwych informacji ma również zastosowanie do odpowiedzi na pismo w sprawie udzielenia zarzutów. Oczywiście jej udzielenie nie jest obowiązkowe. Ponadto, wykonywanie prawa do obrony implikuje również prawo do zakwestionowania mocy dowodowej dokumentów, na których oparła się Komisja. Jeśli jednak przedsiębiorstwo dostarcza innych informacji, takich jak zeznania świadków, w celu wykazania, że dowody przedstawione przez Komisję w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów są fałszywe, informacje te muszą być prawdziwe.

112 W niniejszym przypadku przyjęta przez Komisję okoliczność obciążająca polega na dostarczeniu informacji wprowadzającej w błąd. Komisja zarzuca bowiem AFC zaprzeczenie, po pierwsze, istnieniu rozmów telefonicznych oraz, po drugie, okoliczności, że rozmowy te miały jej zdaniem charakter antykonkurencyjny. Jak zaś przyznała sama Komisja na rozprawie, bez tego ostatniego czynnika rozmowy te mogłyby nie mieć żadnego znaczenia dla rozpatrywanej sprawy i, co za tym idzie, nie stanowić okoliczności obciążającej.

113 Jeśli chodzi o pierwszy z tych czynników, należy zauważyć, że w swym pierwszym oświadczeniu z dnia 29 listopada 2005 r. pan R., jak już wskazano w pkt 107 powyżej, zaprzeczył istnieniu tych kontaktów. Oświadczył on w tym względzie, że „rozumie, że pani [B.] twierdzi, że kontaktowała się z [nim] telefonicznie w okresie 2001–2005, prawdopodobnie ograniczonym do okresu od 2001 r. do kwietnia 2004 r.", lecz

twierdzenie to jest „nieprawdziwe". W zmodyfikowanej wersji swego oświadczenia z dnia 17 marca 2006 r. w odniesieniu do tych rozmów wskazał on, że ich sobie nie przypomina. Sprawdził on to, czy doszło do takich rozmów, w wyciągach rozmów telefonicznych za okres od września 2002 r. do grudnia 2003 r.; z wyciągów tych wynikało, że nie dzwonił pod numery telefonów pani B.

114 W tym względzie należy zauważyć, że to na skarżących spoczywała odpowiedzialność za sprawdzenie wiarygodności oświadczenia przed dołączeniem go do odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów lub też co najmniej sprawdzenie odpowiednich wyciągów rozmów telefonicznych, tak jak zresztą zostało to uczynione, aby zmienić oświadczenie złożone przez pana R. W tym sensie mogłoby chodzić o działanie będące wynikiem zaniedbania. Nic nie zmienia w tym względzie okoliczność, że skarżące podjęły następnie środki o charakterze wewnętrznym.

115 Jeśli chodzi jednak o drugi czynnik, stwierdzić należy, że żaden dowód nie przemawia za przyjęciem złożonego przez FRA.BO oświadczenia, zgodnie z którym drugą stroną tych mających antykonkurencyjny cel kontaktów był pan. R. (IBP Banninger Italia) (zob. również pkt 69 powyżej). Z udzielonej przez FRA.BO odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów wynika bowiem, że panie P. i B. poinformowały, iż nie przypominają one sobie treści wszystkich rozmów telefonicznych. Zgodnie z tą odpowiedzią wskazały one jedynie, że przypominają sobie ogólnie, iż dochodziło do wielu kontaktów telefonicznych, także w zakresie dotyczącym prowadzonych z konkurentami dyskusji o podwyżkach cen i proponowanych klientom warunków. W swym oświadczeniu pani B. wskazała, że przypomina sobie jedynie, iż doszło do kontaktów z panem R.

116 Wynika z tego, że choć dowiedziony jest fakt, że doszło do tych rozmów, nie stwierdzono, iż chodziło o kontakty antykonkurencyjne. Komisja błędnie zatem uznała dostarczenie rozpatrywanych informacji za okoliczność obciążającą.

117 Z powyższych rozważań wynika, że niezależnie od kwestii tego, czy stopa zwiększenia była w okolicznościach niniejszego przypadku proporcjonalna, Komisja błędnie zastosowała do kwoty podstawowej grzywny podwyżkę o 50%. Jeśli chodzi o wpływ na kwotę grzywny, stwierdzić należy, że kwota grzywny nałożonej na skarżące pozostała jednak niezmieniona ze względu na zastosowanie określonego w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 pułapu 10%.

118 W piątej kolejności, w odniesieniu do argumentu, zgodnie z którym Komisja nie określiła w decyzji rozpatrywanego rynku i powoływała się jedynie na „dany produkt", przypomnieć należy, że zgodnie z orzecznictwem rynek, którego dotyczy decyzja Komisji stwierdzająca naruszenie art. 81 WE, jest określony porozumieniami i działaniami składającymi się na dany kartel (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych T-71/03, T-74/03, T-87/03 i T-91/03 Tokai Carbon i in. przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 90). Zgodnie zaś z motywem 634 zaskarżonej decyzji z przeprowadzonego przez Komisję dochodzenia wynika, że w różnych momentach wdrażania kartelu w życie przedmiotem antykonkurencyjnych dyskusji były wszelkiego rodzaju i rozmiaru złącza, także te złącza. Ponadto zakładając nawet że, jak twierdzą skarżące, rynek złączy obejmuje również złącza plastikowe, z akt sprawy nie wynika, iż złącza te były przedmiotem działań o antykonkurencyjnym charakterze.

119 W szóstej kolejności, w odniesieniu do trudności finansowych AFC, uznać należy, że nie można uwzględnić argumentu skarżących, w którym zarzucają one Komisji nieuwzględnienie możliwości zapłaty nałożonej na nie grzywny.

120 Po pierwsze, przy określaniu kwoty grzywny Komisja nie jest zobowiązana do uwzględnienia deficytowej sytuacji finansowej danego przedsiębiorstwa, ponieważ uznanie istnienia takiego obowiązku skutkowałoby przyznaniem przedsiębiorstwom słabiej dostosowanym do warunków rynkowych nieuzasadnionej przewagi konkurencyjnej (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 8 listopada 1983 r. w sprawach

połączonych od 96/82 do 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 i 110/82 IAZ International Belgium i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 3369, pkt 54, 55; ww. w pkt 31 wyrok w sprawach połączonych Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, pkt 327).

121 Po drugie, nie może podważyć tego orzecznictwa fakt, że w pkt 5 lit. b) wytycznych z 1998 r. wyraźnie jest mowa o możliwości zapłaty. Zdolność ta ma bowiem znaczenie jedynie w „określonym kontekście społecznym", na który składają się konsekwencje, które miałaby zapłata grzywny, w szczególności w zakresie wzrostu bezrobocia lub pogorszenia sytuacji sektorów gospodarczych wyższego i niższego względem danego przedsiębiorstwa rzędu (ww. w pkt 109 wyrok w sprawie SGL Carbon przeciwko Komisji, pkt 106).

122 Skarżące nie przedstawiły zaś żadnego dowodu przemawiającego za istnieniem takiego kontekstu. Ponadto, choć Komisja skierowała do nich kwalifikujące naruszenie pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, skarżące w trakcie postępowania administracyjnego nie zwróciły się do tej instytucji o uwzględnienie braku po ich stronie możliwości zapłaty grzywny.

123 Oddalić należy wreszcie argumenty oparte przez skarżące na błędnym zastosowaniu komunikatu o współpracy z 1996 r. ze względu na okoliczność, że Komisja odmówiła zastosowania obniżenia kwoty grzywny na podstawie przepisów zawartych w pkt D ust. 2 tiret pierwsze i drugie tego komunikatu. W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, obniżenie kwoty grzywny z tytułu współpracy w toku postępowania administracyjnego jest uzasadnione wyłącznie wtedy, gdy zachowanie przedmiotowego przedsiębiorstwa ułatwiło Komisji stwierdzenie istnienia naruszenia i ewentualnie doprowadzenie do jego zakończenia (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie C-297/98 P SCA Holding przeciwko Komisji, Rec. s. I-10101, pkt 36). Z orzecznictwa wynika również, że obniżenie grzywny na

podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 1996 r. może być uzasadnione tylko wtedy, gdy udzielone informacje, czy, bardziej ogólnie, zachowanie danego przedsiębiorstwa, mogłyby świadczyć w tym względzie o prawdziwej współpracy z jego strony (ww. w pkt 31 wyrok w sprawie Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, pkt 388–403, a zwłaszcza pkt 395). Z akt sprawy wynika zaś, że współpraca ze strony skarżących miała bardzo ograniczony charakter.

124 W tym względzie, po pierwsze, podnieść należy, że złożony przez AFC w imieniu grupy wniosek o złagodzenie sankcji został przedstawiony na bardzo zaawansowanym etapie postępowania, już po złożeniu takiego wniosku przez FRA.BO, która dostarczyła już wtedy bezpośrednich dowodów naruszenia. Nie ulega wątpliwości, że informacje dostarczone przez AFC pomogły Komisji w ustaleniu, iż naruszenie miało także miejsce w okresie między czerwcem 2003 r. w kwietniem 2004 r., ponieważ były zgodne z informacjami dostarczonymi przez FRA.BO. AFC potwierdziła jednak tylko ograniczoną liczbę okoliczności odnoszących się do okresu już po przeprowadzeniu kontroli przez Komisję i zakwestionowała uczestnictwo IBP w kartelu w odniesieniu do tego okresu.

125 Po drugie, nawet jeśli informacja dotycząca spotkania, które miało miejsce na targach w Essen, pochodziła od AFC, skarżące nie przywiązywały wagi do znaczenia tego wydarzenia. Dotyczy to również spotkań, które odbywały się w ramach FNAS.

126 Wreszcie, w tym kontekście skarżące nie mogą powoływać się na uzasadnione oczekiwania co do uwzględnienia złożonego przez nie wniosku o złagodzenie sankcji. Z przepisów określonych w pkt E ust. 2 komunikatu w sprawie współpracy z 1996 r. wynika jasno, że dopiero w momencie wydawania przez Komisję decyzji ocenia ona, czy spełnione zostały określone w pkt B, C lub D tego komunikatu warunki.

127 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, zarzut drugi należy oddalić jako bezzasadny, i, co za tym idzie – skargę jako całość, bez potrzeby uwzględniania złożonego przez skarżące wniosku o zastosowanie środków organizacji postępowania lub dochodzenia.

W przedmiocie kosztów

128 Na podstawie art. 87 § 3 regulaminu postępowania przed Sądem, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron Sąd może postanowić, że koszty zostaną podzielone albo że każda ze stron poniesie swoje własne koszty. W okolicznościach niniejszej sprawy (zob. pkt 117 powyżej) należy postanowić, iż skarżące ponoszą poza kosztami własnymi 80% kosztów poniesionych przez Komisję, a ta ostatnia – 20% swych kosztów postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) IBP Ltd i International Building Products France SA pokrywają własne koszty i 80% kosztów poniesionych przez Komisję Europejską. Pokrywają one również własne koszty i koszty poniesione przez Komisję w związku z postępowaniem w przedmiocie środka tymczasowego.

3) Komisja pokrywa 20% poniesionych przez siebie kosztów.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 24 marca 2011 r.

Podpisy